

Zadeva C-174/02

Streekgewest Westelijk Noord-Brabant

proti

Staatssecretaris van Financiën

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Hoge Raad der Nederlanden)

„Državne pomoči – člen 93(3) Pogodbe ES (postal člen 88(3) ES) – Načrt pomoči – Prepoved izvajanja predlaganih ukrepov pred sprejetjem dokončne odločitve Komisije – Obseg prepovedi, če ima pomoč obliko oprostitve plačila takse – Določitev oseb, ki se lahko sklicujejo na morebitno kršitev“

Povzetek sodbe

1. *Pomoči, ki jih dodelijo države – Načrti pomoči – Prepoved izvedbe pred sprejetjem dokončne odločitve Komisije – Neposredni uinek – Osebe, ki se lahko sklicujejo na morebitno kršitev – Posameznik, ki je zavezan za plačilo takse, ki je sestavni del pomoči*

(Pogodba ES, člen 93(3) (postal člen 88(3) ES))

2. *Pomoči, ki jih dodelijo države – Določbe Pogodbe – Podrožje uporabe – Takse z oprostitvami, ki se obravnavajo kot pomoči – Vključitev – Pogoj – Nujna vsebinska zveza med takso in pomočjo*

(Pogodba ES, člen 92 (po spremembi postal člen 87 ES) in člen 93 (postal člen 88 ES))

1. Posameznik ima lahko interes, da se pred nacionalnim sodiščem sklicuje na neposredni uinek prepovedi izvajanja iz člena 93(3), zadnji stavek, Pogodbe (postal člen 88(3), zadnji stavek, ES) ne le zato, da bi odpravil negativne posledice izkrivljanja konkurence spričo nezakonito dodeljene pomoči, pač pa tudi zato, da bi dobil povračilo takse, plačane v nasprotju s to določbo. V zadnjem primeru je pri presoji procesnega upravičenja posameznika brez pomena, ali je bil ta prizadet zaradi izkrivljanja konkurence, ki je bilo posledica ukrepa pomoči. Upoštevati je treba zgolj dejstvo, da je bil posameznik dolžan plačati takso, ki je sestavni del ukrepa pomoči, in ki se izvaja v nasprotju s prepovedjo iz člena 93(3), zadnji stavek, Pogodbe.

(Glej točko 19.)

2. Določbe Pogodbe, ki se nanašajo na državne pomoči, se ne uporabljajo za takse, razen če so te načini financiranja ukrepa pomoči, tako da so sestavni del navedenega ukrepa.

Da bi lahko bila taksa, ali njen del, sestavni del ukrepa pomoči, morata biti taksa in pomoč na podlagi upoštevne nacionalne zakonodaje nujno neločljivo vsebinsko povezani, in sicer tako, da so prihodki od takse nujno namenjeni financiranju pomoči. Če taka vez obstaja, prihodki od takse neposredno vplivajo na višino pomoči in posledično na presojo združljivosti te pomoči s skupnim trgov.

Za vzpostavitev navedene zveze ne zadošča samo dejstvo, da je pomoč dodeljena v obliki oprostitve plačila takse ali da je izguba prihodkov zaradi te oprostitve za potrebe sestave

proračuna države članice izravnana s povečanjem takse.

(Glej točke 25, 26, 29 in izrek.)

SODBA SODIŠČA (prvi senat)

z dne 13. januarja 2005(*)

„Državne pomoči – člen 93(3) Pogodbe ES (po spremembi člen 88(3) ES) – Načrt pomoči – Prepoved izvajanja predlaganih ukrepov pred sprejetjem dokončne odločitve Komisije – Obseg prepovedi, če ima pomoč obliko oprostitve plačila takse – Določitve oseb, ki se lahko sklicujejo na morebitno kršitev“

V zadevi C-174/02,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 234 ES, naslovljen na Sodišče s sklepom Hoge Raad der Nederlanden (Nizozemska) z dne 8. marca 2002, ki je prispel na Sodišče 13. maja 2002, v postopku

Streekgewest Westelijk Noord-Brabant

proti

Staatssecretaris van Financiën,

SODIŠČE (prvi senat),

v sestavi P. Jann, predsednik senata, A. Rosas, K. Lenaerts, S. von Bahr in K. Schiemann (poročevalci), sodniki,

generalni pravobranilec: L. A. Geelhoed,

sodni tajnik: M.-F. Contet, glavna administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 22. januarja 2004,

ob upoštevanju stališ, ki so jih predložili:

- za Streekgewest Westelijk Noord-Brabant H. Gilliams in P. H. L. M. Kuypers, advocaten,
- za nizozemsko vlado H. G. Sevenster, zastopnica,
- za Komisijo Evropskih skupnosti J. Flett in H. van Vliet, zastopnika,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na javni obravnavi 4. marca 2004

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 93(3) Pogodbe ES (po spremembi 88(3) ES), predvsem zato, da se po eni strani natančneje določi, kdo se lahko sklicuje na prepoved izvajanja iz zadnjega stavka te določbe, po drugi strani pa pojasni, v katerih okoliščinah je mogoče govoriti o zadostni zvezi med pomočjo in takso, s katero se ta pomoč financira, tako da se prepoved iz navedene določbe nanaša tudi nanjo.

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med Streekgewest Westelijk Noord-Brabant (lokalno pravno osebo, zadolženo za zbiranje odpadkov iz gospodinjstev, v nadaljevanju: Streekgewest) in Staatssecretaris van Financiën (v nadaljevanju: Staatssecretaris). Streekgewest je od slednjega zahteval povračilo taks, ki jih je plačal za odpadke na podlagi člena 18 Wet belastingen op milieugrondslag z dne 23. decembra 1994 (zakon o uvedbi dajatev za varstvo okolja, *Staatsblad* 1994, 923, 924 in 925, v nadaljevanju: WBM), ker naj bi bile plačane v nasprotju s prepovedjo izvajanja iz člena 93(3), zadnji stavek, Pogodbe.

Pravni okvir

Ureditev Skupnosti

3 Člen 93(3) Pogodbe določa:

„Komisija mora biti obveščena o vseh načrtih za dodelitev ali spremembo pomoči dovolj zgodaj, da lahko predloži pripombe. Če meni, da takšen načrt glede na člen 92 ni združljiv s skupnim trgom, nemudoma sproži postopek iz odstavka 2. Zadevna država članica ne sme izvajati svojih predlaganih ukrepov, dokler v tem postopku ni sprejeta dokončna odločitev.“

Nacionalna ureditev

4 V skladu s členom 93(3) Pogodbe je nizozemska vlada Komisijo 7. avgusta 1992 pisno obvestila o osnutku Wet op de verbruiksbelastingen op milieugrondslag (zakona o uvedbi dajatev na potrošnjo za varstvo okolja), ki je bil spremenjeni obliki pozneje podlaga za sprejetje WBM. Komisija je v dopisu z dne 3. decembra 1992 nizozemski vladi sporočila svojo odločitev z dne 25. novembra 1992, da ne bo predložila ugovorov proti ukrepom pomoči, ki so bili zajeti v osnutku zakona. Ta odločba je bila objavljena v Uradnem listu Evropskih skupnosti z dne 24. marca 1993 (UL C 83, str. 3).

5 Med parlamentarno obravnavo osnutka zakona je bila sprejeta odločitev o doloženih spremembah k temu osnutku. Komisija je na pisno obvestilo Nizozemske vlade z dne 6. decembra 1993, v katerih jo je slednja obvestila o teh spremembah, z dopisom z dne 13. aprila 1994 odgovorila, da na podlagi sprejete odločitve z dne 29. marca 1994 ne bo predložila ugovorov proti načrtovanim spremembam. Ta odločba je bila objavljena v Uradnem listu Evropskih skupnosti z dne 4. junija 1994 (UL C 153, str. 20).

6 13. oktobra 1994 je bil v nizozemski parlament vložen osnutek zakona o spremembi WBM v obliki vključitve enega novega trajnega amandmaja in dveh začasnih amandmajev. V zvezi s takso na odpadke je ta osnutek zakona določil povišanje zneska z 28,50 NLG na 29,20 NLG na 1000 kg odpadkov in možnost povrniti te takse vsakomur, ki podjetju za predelavo odpadkov izroči ostanke iz postopka odstranjevanja odpadkov pri recikliranju papirja z namenom predelave, in vsakomur, ki izroči ostanke odpadkov, nastalih pri recikliranju plastičnih materialov. Nizozemska vlada je o teh ukrepih, ki jih je opredelila kot „pojasnila“, Komisijo obvestila z dopisom z dne 27. oktobra 1994.

7 Komisija je nizozemsko vlado z dopisom z dne 25. novembra 1994 opozorila na dejstvo, da je bilo njeno obvestilo pomanjkljivo in glede na to postavila nekaj vprašanj. Nizozemska vlada je na ta vprašanja odgovorila z dopisom z dne 20. decembra 1994. V njem je tudi navedla, da je šlo za osnutku zakona tudi za dva nova ukrepa pomoči. Eden izmed ukrepov se je nanašal na začasno oprostitev plačila takse na odpadne usedline, pridobljene s trditvenim strugom, ki jih je mogoče očitati.

8 WBM, zakon za izvajanje tega osnutka zakona, kot tudi zakon, ki ga spreminja, je sprejel prvi dom Staten-Generaal 21. decembra 1994. Kraljevi odlok z dne 23. decembra 1994 je za datum začetka veljavnosti spremenjenega WBM določil 1. januar 1995.

9 Komisija, ki je menila, da je WBM, kot je bil spremenjen, začel veljati 1. januarja 1995, je 25. januarja 1995 nizozemsko vlado pisno obvestila, da šteje omenjene ukrepe pomoči za pomoči, o katerih ni bila obveščena, saj so bili ti ukrepi sprejeti, preden je Komisija o njih sprejela stališče, in zaprosila med drugim za predložitev popolnih besedil WBM. Komisija se je izrekla šele ob koncu obdobja sporne obveznosti plačila takse. S faksom z dne 23. maja 1995, dopolnjenim z dopisom z dne 3. julija 1995, je sporočila, da po njenem mnenju ni bilo elementov pomoči, ki bi bili nezdržljivi s skupnim trgov.

Postopek v glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

10 Streekgewest je pravna oseba, ki jo je najprej ustanovilo in nadzorovalo 18 občin nizozemske regije Westelijk Noord-Brabant. Od 1. januarja 1997 sestavlja Streekgewest 7 občin. Streekgewest je zadolžen tako za zbiranje kot tudi za odvoz smeti iz gospodinjstev na predelovalno napravo, za katero prav tako odgovarja. Ob vsaki dostavi odpadkov na predelovalno napravo nastane obveznost plačila takse na podlagi člena 18 WBM.

11 V obdobju od 1. do 31. januarja 1995 je Streekgewest plačal znesek 499.914,00 NLG iz naslova takse na odpadke. Proti plačilu tega zneska je vložil ugovor in zahteval povrniti. Davčni inšpektor je njegovo zahtevo zavrnil. Streekgewest je zoper to odločbo vložil tožbo in Gerechtshof te's-Gravenhage (Nizozemska) je odločil, da se mu povrne 80.796,40 NLG.

12 Staatssecretaris je zoper sodbo tega sodišča vložil pritožbo na Hoge Raad der Nederlanden. Obenem je Streekgewest pred tem sodiščem napadel odločitev Gerechtshof o zavrnitvi povrniti celotnega zneska.

13 Ker je menil, da je odločitev v postopku v glavni stvari odvisna od razlage člena 93(3) Pogodbe, je Hoge Raad der Nederlanden odločilo, da prekine odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predloži ta vprašanja:

„1. Ali se lahko na določbo člena 93(3), zadnji stavek, Pogodbe [...] sklicuje le posameznik, prizadet zaradi izkrivljanja trditvene konkurence, ki je posledica ukrepa pomoči?

2. Ali je treba v primeru, ko ima pomo?, kot je tista iz ?lena 93(3), zadnji stavek, Pogodbe [...] obliko oprostitve pla?ila takse (med katere spadata tudi znižanje takse in dav?na olajšava), katere znesek se steka v državno blagajno, medtem ko v tej zvezi za ?as trajanja postopka obveš?anja ni dolo?en odlog za u?inkovanje te oprostitve, to takso že obravnavati kot sestavni del tega ukrepa pomo?i zato, ker je pobiranje takse v breme tistih, ki niso upravi?eni do oprostitve pla?ila, sredstvo, s katerim se lahko doseže ugodni u?inek tako, da se prepoved iz te dolo?be uporablja tudi za to takso tako dolgo, dokler se izvedba tega ukrepa pomo?i ne dovoli na podlagi navedene dolo?be?

3. V primeru nikalnega odgovora na prejšnje vprašanje: ali je treba to pove?anje v primeru, ko je treba ugotoviti zvezo (kot je dejstvo, da je manjši del zadevne takse (0,70 NLG na tono odpadkov) namenjen nadomestilu u?inkov ureditve povra?il iz to?ke 6 te sodbe) med zvišanjem dolo?ene takse, katere prihodek se steka v državno blagajno, in med predlaganim ukrepom pomo?i v smislu ?lena 93(3), zadnji stavek, Pogodbe [...], šteti za (za?etek) izvajanja ukrepa pomo?i v smislu te dolo?be? Katere okoliš?ine so pomembne v primeru, ko je odgovor na to vprašanje odvisen od tesnosti te povezave?

4. Ali kon?na odlo?ba Komisije, s katero ta razglasi, da je izvajanje pomo?i združljivo s skupnim trgov, v primeru, ?e se prepoved izvajanja ukrepa pomo?i nanaša tudi na takso, u?inkuje na nezakonitost takse *a posteriori*?

5. Ali lahko oseba, ki ji je naloženo pla?ilo te takse, s sklicevanjem na neposredni u?inek ?lena 93(3) Pogodbe [...], v primeru, ?e se prepoved izvajanja ukrepa pomo?i nanaša tudi na takso, s pravnimi sredstvi ugovarja pla?ilu celotnega zneska takse ali zgolj delu tega?

6. Ali pravo Skupnosti v tem zadnjem primeru postavlja natan?ne zahteve glede na?ina, kako se dolo?i tisti del takse, ki je zajet s prepovedjo iz ?lena 93(3), zadnji stavek, Pogodbe [...]?"

Prvo vprašanje

14 Predložitveno sodiš?e s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali se lahko na dolo?be ?lena 93(3), zadnji stavek, Pogodbe sklicuje tudi posameznik, ki ga izkrivljanje ?ezmejne konkurence kot posledica ukrepa pomo?i ne zadeva.

15 V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodiš?a iz neposrednega u?inka, ki ga ima ?len 93(3), zadnji stavek, Pogodbe, izhaja, da se zna?ilnost takojšnje uporabe v primeru prepovedi izvajanja, ki jo ta ?len dolo?a, nanaša na celotno pomo?, ki naj bi se izvajala brez obvestila (glej sodbo z dne 21. novembra 1991 v zadevi *Fédération nationale du commerce extérieur des produits alimentaires* in *Syndicat national des négociants et transformateurs de saumon*, C-354/90, Recueil, str. I?5505, to?ka 11, v nadaljevanju: sodba FNCE).

16 Poleg tega je bilo že odlo?eno, da se v primerih, ko je financiranje pomo?i s pomo?jo takse sestavni del ukrepa pomo?i, posledice, ki izvirajo iz kršitev prepovedi za?etka izvajanja iz ?lena 93(3), zadnji stavek, Pogodbe s strani državnih organov, nanašajo tudi na ta vidik ukrepa pomo?i (sodba z dne 21. oktobra 2003 v zadevi *Van Calster* in drugi, C-261/01 in C-262/01, še ne objavljena v Recueil, to?ka 52). Iz tega izhaja, da so v teh okoliš?inah državni organi na?eloma dolžni povrniti takso, ki je bila pla?ana v nasprotju s pravom Skupnosti (glej sodbi z dne 14. januarja 1997 v zadevi *Comateb* in drugi, od C-192/95 do C-218/95, Recueil, str. I-165, to?ka 20, in zgoraj navedeno *Van Calster* in drugi, to?ka 53).

17 ?e državni organi kršijo prepoved izvajanja pomo?i, morajo varstvo pravic posameznikov zagotoviti nacionalna sodiš?a. Zaradi take kršitve, na kakršno se sklicujejo posamezniki, ki so do

tega upravi?eni, in ki jih ugotovijo nacionalna sodiš?a, morajo ta sprejeti vse odlo?itve, ki so predvidene z nacionalnim pravom (glej predvsem zgoraj navedeno sodbo FNCE, to?ka 12, in sodbo z dne 16. decembra 1992 v zadevi Lornoy in drugi, C-17/91, Recueil, str. I-6523, to?ka 30).

18 Sodiš?e je v primerih, ko je šlo za nacionalna pravila o procesnem upravi?enju in pravnem interesu posameznika za vlaganje pravnih sredstev, presodilo, da pravo Skupnosti prepoveduje, da bi bilo s temi pravili ogroženo u?inkovito pravno varstvo izvrševanja pravic, ki jih daje pravni red Skupnosti (sodbi z dne 11. julija 1991 v zadevi Verholen in drugi, od C-87/90 do C-89/90, Recueil, str. I-3757, to?ka 24, in z dne 11. septembra 2003 v zadevi Safalero, C-13/01, Recueil, str. I-8679, to?ka 50).

19 Posameznik ima lahko interes, da se pred nacionalnim sodiš?em sklicuje na neposredni u?inek prepovedi izvajanja iz ?lena 93(3), zadnji stavek, Pogodbe ne le zato, da bi odpravil negativne posledice izkrivljanja konkurence spri?o nezakonito dodeljene pomo?i, pa? pa tudi zato, da bi dobil povra?ilo takse, pla?ane v nasprotju s to dolo?bo. V zadnjem primeru je pri presoji procesnega upravi?enja posameznika brez pomena, ali je bil ta prizadet zaradi izkrivljanja konkurence, ki je bilo posledica ukrepa pomo?i. Upoštevati je treba zgolj dejstvo, da je bil posameznik dolžan pla?ati takso, ki je sestavni del ukrepa pomo?i, in ki se izvaja v nasprotju s prepovedjo iz te dolo?be.

20 Tak sklep ob tem upravi?uje tudi cilj, da se zagotovi polni u?inek prepovedi izvajanja iz ?lena 93(3), zadnji stavek, Pogodbe (glej predvsem zgoraj navedeno sodbo FNCE, to?ka 16).

21 Odgovor na prvo vprašanje je torej, da je treba ?len 93(3), zadnji stavek, Pogodbe razlagati tako, da se lahko nanj sklicuje posameznik, ki mu je bilo v nasprotju s prepovedjo izvajanja iz te dolo?be naloženo pla?ilo takse, ki je sestavni del ukrepa pomo?i, ne glede na to, ali je bil zaradi izkrivljanja konkurence, ki je bila posledica tega ukrepa pomo?i, ta posameznik prizadet.

Drugo in tretje vprašanje

22 Drugo in tretje vprašanje se nanašata na okoliš?ine, v katerih obstaja zadostna zveza med takso in ukrepom pomo?i, ki ga predstavlja oprostitev pla?ila te takse, tako da lahko posledično prepoved za?etka izvajanja iz ?lena 93(3), zadnji stavek, Pogodbe velja ne le za ukrep pomo?i, pa? pa tudi za takso. Ti vprašnji je tako treba obravnavati skupaj.

23 Z drugim vprašanjem predložitveno sodiš?e v bistvu sprašuje, ali prepoved izvajanja iz ?lena 93(3), zadnji stavek, Pogodbe, v primeru, ko ima ukrep pomo?i obliko oprostitve pla?ila takse, velja tudi za to takso. S tretjim vprašanjem predložitveno sodiš?e sprašuje, v katerih okoliš?inah lahko nadomestilo izgube, nastale pri prihodkih od takse zaradi oprostitve pla?ila, s povišanjem te takse vzpostavi zadostno zvezo med pomo?jo in takso, tako da bo prepoved izvajanja iz te dolo?be veljala tudi za takso.

24 Poudarimo lahko, tako kot generalni pravobranilec v to?kah 28 in 29 sklepnih predlogov, da je s Pogodbo dolo?ena natan?na razmejitev med ureditvijo, ki je po eni strani s ?leni 92 Pogodbe ES (po spremembi 87 ES), 93 Pogodbe in 94 Pogodbe ES (po spremembi ?len 89 ES), dolo?ena za državne pomo?i, in po drugi strani s ?leni 101 Pogodbe ES (po spremembi ?len 96 ES), 102 Pogodbe ES (po spremembi ?len 97 ES), za izkrivljanja, ki so posledica razlik med dolo?bami zakonov in drugih predpisov držav ?lanic, predvsem njihovih dav?nih dolo?b.

25 Dolo?be Pogodbe, ki se nanašajo na državne pomo?i, se ne uporabljajo za takse, razen ?e so te na?in financiranja ukrepa pomo?i, tako da so sestavni del navedenega ukrepa.

26 Da bi lahko bila taksa, ali njen del, sestavni del ukrepa pomo?i, morata biti taksa in pomo?

na podlagi upoštevne nacionalne zakonodaje nujno neločljivo vsebinsko povezani, in sicer tako, da so prihodki od takse nujno namenjeni financiranju pomoči. Če taka vez obstaja, prihodki od takse neposredno vplivajo na višino pomoči in posledično na presojo združljivosti te pomoči s skupnim trgom (v tem smislu glej sodbo z dne 25. junija 1970 v zadevi Francija proti Komisiji, 47/69, Recueil, str. 487, točke 17, 20 in 21). Sodišče je tako presodilo, da je treba v primeru, ko obstaja taka vez med ukrepom pomoči in njegovim financiranjem, Komisijo obvestiti o ukrepu pomoči v skladu s členom 93(3) Pogodbe tako, da to obvestilo zajema tudi način njegovega financiranja, kar daje Komisiji možnost, da pomoč preuči na podlagi popolnih informacij. V nasprotnem primeru bi bilo mogoče za združljivega s skupnim trgom razglasiti ukrep pomoči, ki ga ne bi bilo mogoče razglasiti kot takega, če bi bila Komisija seznanjena z načinom njegovega financiranja (zgoraj navedena sodba Van Calster in drugi, točki 49 in 50, kot tudi sodba z dne 15. julija 2004 v zadevi Pearle e.a., C-345/02, šene objavljena v ZOdl., točka 30).

27 V obravnavanem primeru v glavni stvari ima pomoč obliko oprostitve plačila taks za odpadke. Čeprav je bila za potrebe sestave proračuna zadevne države članice olajšava pri plačilu takse nadomeščena s povišanjem zneska takse za odpadke z 28,50 NLG na 29,20 NLG na 1000 kg odpadkov, ta okoliščina sama po sebi še ne dokazuje, da med takso in ugodnostjo obstaja neločljiva vsebinska povezava.

28 Po eni strani iz predložitvene sodbe namreč izhaja, da besedilo WBM ne vzpostavlja nikakršne neločljive vsebinske povezave med takso na odpadke in financiranjem oprostitve plačila te takse. Po drugi strani prihodki od te takse nikakor ne vplivajo znesek pomoči. Dejansko uporaba oprostitve pri plačilu takse in njen obseg nista odvisna od prihodkov od zadevne takse.

29 Na drugo in tretje vprašanje lahko torej odgovorimo, da je treba člen 93(3), zadnji stavek, Pogodbe razlagati tako, da se prepoved, ki jo določa, uporablja za takso zgolj v primeru, če obstaja določena neločljiva vsebinska povezava med prihodki od te takse in zadevnim ukrepom pomoči. Za vzpostavitev takšne zveze ne zadošča samo dejstvo, da je pomoč dodeljena v obliki oprostitve plačila takse ali da je izguba prihodkov zaradi te oprostitve za potrebe sestave proračuna zadevne države članice izravnana s povečanjem takse.

30 Glede na odgovor na drugo in tretje vprašanje odgovor na četrto, peto in šesto vprašanje ni potreben.

Stroški

31 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (prvi senat) razsodilo:

1) Člen 93(3), zadnji stavek, Pogodbe ES (po spremembi člen 88(3), zadnji stavek, ES) je treba razlagati tako, da se lahko nanj sklicuje posameznik, ki mu je bilo v nasprotju s prepovedjo izvajanja iz te določbe naloženo plačilo takse, ki je sestavni del ukrepa pomoči, ne glede na to, ali je bil zaradi izkrivljanja konkurence, ki je bila posledica tega ukrepa pomoči, ta posameznik prizadet.

2) Člen 93(3), zadnji stavek, Pogodbe je treba razlagati tako, da se prepoved, ki jo določa, uporablja za takso zgolj v primeru, če obstaja določena neločljiva vsebinska povezava med prihodki od te takse in zadevnim ukrepom pomoči. Za vzpostavitev takšne zveze ne zadošča samo dejstvo, da je pomoč dodeljena v obliki oprostitve plačila takse ali da je izguba prihodkov zaradi te oprostitve za potrebe sestave proračuna zadevne države članice izravnana s povečanjem takse.

Podpisi

* Jezik postopka: nizozemščina.